

Növelik a terméshozamot

Szorgalmas emberek lakják Nagyváros községét. Arra törekednek, hogy talajjavítással, az idejében végzett vetéssel és növénygondozással növeljék a hektárhozámot. Elhatározták, hogy a munka jobb megszervezésével ez évben hektáronként búzából 2200 kilót érnek el a tavalyi 2002 kilóval szemben, kukoricából 3200 kilót a tavalyi 3050 kilóhoz viszonyítva. Ezenkívül cukorrépából 26.000 kilót, napraforgóból 1700 kilót, dohánnyal 1000 kilót, szőlőből pedig 35.000 kilót takarítanak be hektáronként. Pénzjösszégük növelése érdekében három hektár területen zöldség és főzelékféléket termesztnek.

Minden bizonnyal a nagyvratokos megvalósítják tervüket, derekasan részt vesznek a munkában.

Hügel János, levelező

Hazai filmgyártásunk újabb alkotása

Katonák egyenruha nélkül

Filmgyártásunk eredményeinek számbeli és minőségi gyarapodása felett érzett örömmel, mindenekelőtt néhány ugyancsak örvendetes tényről kell szólnunk. Az utóbbi időben egyre több tehetséges író, főleg a fiatalok — használja fel mondandóját a találmányára — a széles néptömegek számára rendkívül hatásos nevelőeszközt: a filmet.

Több sikeres filmalkotásban gyönyörködhetünk, amelynek forgatókönyvét Titus Popovici, vagy Franciscu Munteanu írta. Ezalkalommal is az író és a film termékeny találkozásának eredményeként születtünk a nálunk most bemutatott *Katonák egyenruha nélkül* című műről. De Munteanu most már nemcsak a forgatókönyv írója, hanem szerepel. Ugyancsak ő hírközlő meg a rendezői teendőkkel is.

Munteanu gazdag élettapasztalatát és írói rátermettségét ezalkalommal is nagyszerűen tudta gyümölcsöztetni. Témáját népszerű történetek nagy jelentőségű időszakából, az 1944-es esztendő második felében napjaink eseményeiből meríti. A nagy sorsforduló, a felszabadulás ugyan csupán mint háttér vonul végig a filmben. Helyette ezalkalommal néhány egyszerű embernek öntudatára ébredése, helytállása elevenedik meg.

Bogdan, az egyszerű mozgóvezető a háború vételelve

sej hagyja el a nézőteret, hogy realitás, valóban élethű alakokat és helyzeteket látott. Bogdan és társa helytállásában minden becsület ember vágya és állásfoglalása megtestesül.

A filmben, bár aránylag kevés szereplőt vettek fel, mégis jól képet kapunk az egész korról. Munteanu nagyszerűen be tudta mutatni hőseinek egész életét. Gondoljunk csak arra, amikor Bogdan egy félmeddig önmagának elmondja életét, vágyait:

„Még nem volt igazán otthonom. Laktam én már bentlakásban, albertben, háltam a fűtőházban... Hej, ha egyszer egy szép kis családi házam lehetne!... s benne feleség és sok-sok gyermek...”

Igen ez az ember egész életében dolgozott, de még sem keresett annyit, hogy akár családot alapíthasson. S ez a vágy, helyesebben ennek egyik része már a nagy, életveszélyes feladat teljesítése közben megvalósul: a tankönyv nemcsak harcokért, de — a film szerint — élettársa is marad Bogdának.

A filmben sok jólismert művész kitűnő alakításában gyönyörködhetünk. A főszerepet Liviu Ciulei alakítja, nagy átéléssel és hozzáértéssel. A szovjet katonák szerepében Colea Răutu, a tanárban Mircea Constantinescu és a tankönyvben pedig Lica Gheorghiu nyújtott dícséretre méltó alakításokat.

Egészében véve, a *Katonák egyenruha nélkül* című alkotás újabb sikere felé forduló filmgyártásunknak.

Menekilés közben a tanár hősi halált hal, de önfeláldozása nyomán másik két társának sikerül kiszabadulnia. Így a nagy vállalkozás sikerült: az értesüléseket átadhatják az illetékeseknek. Ezzel véget is ér a film. És a néző azaz a szízlár érzés-

Péterfi Árpád

Növekszik a könyv-vásárlók száma

A TEBA-gyárban az elmúlt évben a könyvterjesztés terén nem érték el a kívánt eredményt. Ezért a mulasztás pótlására ebben az évben már januárban nagy lendülettel fogtak el a feladat elvégzéséhez. Eddig 207 dolgozó vásárolt könyvet 3.000 lej értékben. A gyár dolgozói közül már sokan „köztöltés életreszóló barátságát” a könyvvel. Méri István, Zelenák József és mások dícséretet érdemelték azért, hogy lelkiismeretesen foglalkoznak a könyvterjesztéssel.

Márkus Margit, levelező

Pártunk és államunk vezetői Arges tartományban

(Folytatás az első oldalról.)

vendégeket a sajból jövő meleg szavakkal üdvözölték tartományt. Megindító volt a Gheorghe Bădescu 70 éves paraszti folytatott beszélgetés.

— Felejtethetetlenül drágák ezek a percek számunkra, akik az ősi Căpățeni sáhuban lakunk — mondotta. — Az a nagy megtiszteltetés ért, hogy egy kiváló vendég üdvözölje tünk körünkben. És a vendég On. Gheorghiu-Dej elvtárs, a román nép szeretett fia, az igazság szent ügyének bátor és elkántsárcosa. Eppen ezért, engedje meg, hogy tiszta szívemből köszöntsem. Éljen sokáig boldogan, teljes szellemi és testi erőben, hogy teljesíthesse a vállára nehezedő nagy feladatot: elvezesse az országot a valóban boldog jövőbe. Éljen sokáig!

Nicescu C. Maria pionírlány, ötéveses tanuló, egy erdőipari munkás kislánya, vörös szegfűcsokrot nyújtott át a vendégeknek.

— A tanulók meleg üdvözlését tolmácsolom — mondotta a pionírlány — és köszöntjük a dolgozókat gyermekeik iránt tanúsított figyelmüket. Megígérjük, hogy jól fogunk tanulni és így háláljuk meg a pártunk, Önöknek, irántunk tanúsított gondoskodását.

Az egyik csoportból Maria Rata, nyugdíjas munkásné szó-

lat meg.

— Fiatalkoromban — mondotta — Bukarestben éltam, 7. Noembere textilműzemben dolgoztam. Akkoriban rendkívül nehéz körülmények között folyt a munka. Sokat dolgoztunk és még sem volt semmi. Ma a nyugdíjaim biztosítja mindazt,

amire szükségem van. Nyugdíjas vagyok, de még tudok dolgozni és szeretettel dolgozom is, hogy kivégem részem a társadalmi munkából.

A hetesztályos iskola igazgatója az iskolai tevékenységről számolt be, majd arról beszélt, hogy a községben szülők és gyermekek milyen nagy örömmel fogadták a pártnak és a kormányának az ingyenes tankönyvekre vonatkozó határozatát. Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs hosszasan elbeszélgetett a falusiakkal. Beszéltek nekik a tartományban megvalósítandó új építkezésekről, a jövő perspektíváiról, népünknek a szocializmus építéséért és a béke megvédéséért folytatott harcáról és munkájáról.

Pitești, Slatina, Curtea de Argeș, Rimnicu Vilcea, Arad, Corbieni, Albesti, Valea Iasului, valamint a többi városokban, községekben és falvakban az emberek örörel és ezrei, mihiyt tudomást szereztek a párvetetéség több tagjának látogatásáról, nyomában kivonultak köszönteni őket.

A párt és az állam vezetői elbeszélgettek a lakossággal. A jelenlévők hosszasan eltekették a pártot és Központi Bizottságát, Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtársal az élen.

A párt és államvezetők látogatása tartománysszerte alkalmat nyújtott arra, hogy a dolgozók lelkesen kifejezzék a párt iránti ragaszkodásukat, valamint azt az elhatározásukat, hogy lendületesen fognak dolgozni a III. pártkongresszus által kijelölt és a haza felvirágoztatására kitűzött nagyszerű program valóra váltásáért.

A hallgatás csillaga

— Tudományos-fantasztikus film bemutatója —

Napjainkban, amikor a Szovjetunióban felbomlott autóműködésű szédítő sebességgel száguld legközelebbi testvérbolygónk, a Vénusz felé, természetesen fokozott érdeklődéssel várhatunk minden könyvet, vagy film, amely titokzatos szomszédunkkal foglalkozik. Eppen ezért olyan jószerezt a Bădescu filmszínházban a héten vetített. A hallgatás csillaga című német-angol koprodukció, amely a fantázia szárnyain a Vénusz emberi szem nem látta tájaira viszi el a nézőket.

Különös érdekessége a filmnek, hogy a forgatókönyv alapját képező Asztronautika című tudományos-fantasztikus regény szerzője, Sztanislaw Lem, maga is „szakmabeli”: a Lengyel Asztronautika Társaság egyik vezetője tagja. Ez természetesen a filmen is megvalósul.

Az érdekfeszítő és természetesen fantasztikus történet, amely azonban a könyv megírása óta eltelt 4-5 esztendő alatt lényegesen vesztett fantasztikumából — egy közismert jelenésgébből indul ki. Ez a jelenésg — melyet bátran eseménynek is nevezhetünk — az 1908-as híres Tunguz-meteor volt. Ebben az esztendőben a szibériai taja felett hatalmas tűzgömböt láttak a helybeliek, egy 600 kilométer átmérőjű körzetben a fák kidőltek, a föld megremegett, robbanásszerű zaj hallatszott... egyetlen darabját sem sikerült mind a mai napig megtalálni, úgy, hogy a tudósok előtt még ma sem világos, mi történt akkor, több, mint fél évszázaddal ezelőtt Szibéria fölött...

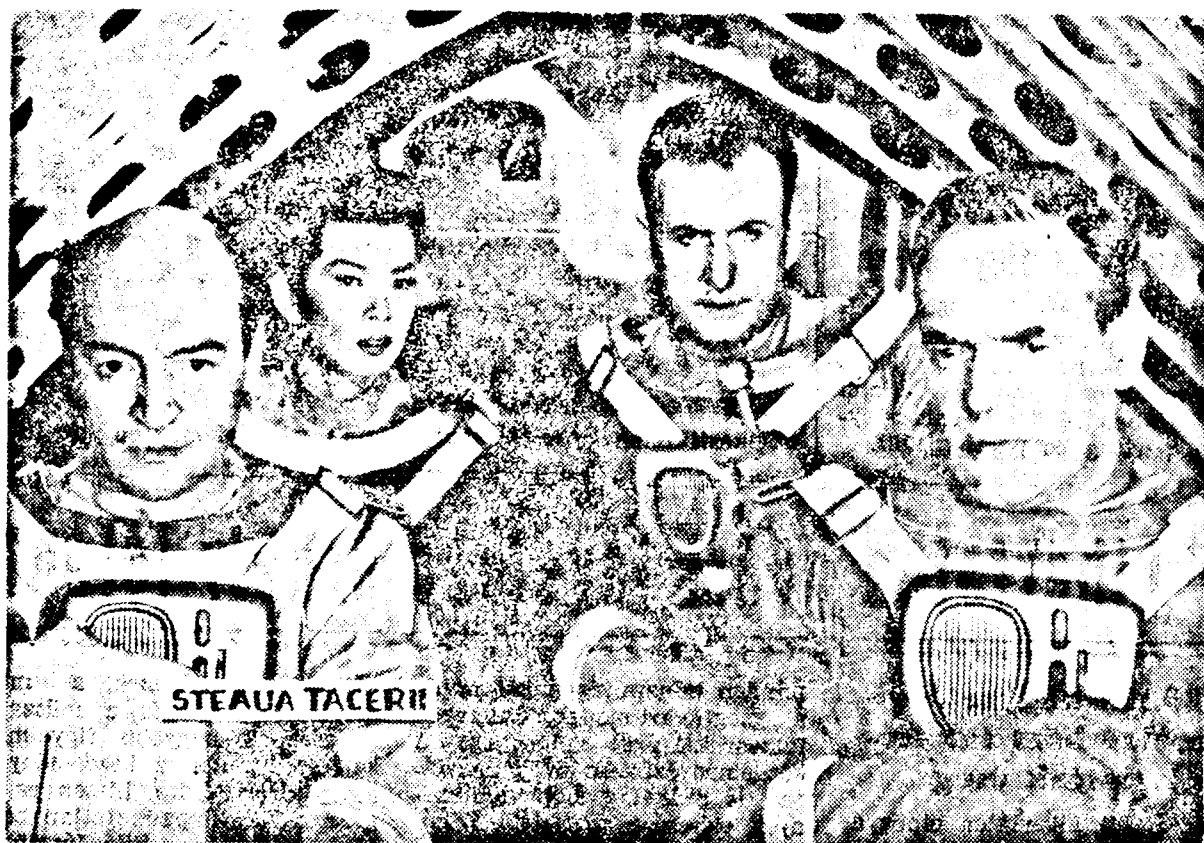
A regény és a film szerzői azon — a már tudományos körökben is felbukkant — feltételezés nyomán indultak el, hogy a titokzatos meteor valóban egy másik bolygóról — feltehetően a Vénuszról — hozták érkezett „ürhajó” volt, mely Földünk felett szerencsétlenül járt és felrobbant. Ennek felderítése céljából indulnak el a Föld 8 országának legkiválóbb tudósai, hogy tudásuk együttes erejével fényt derítsenek a Hallgatás csillagának — a földi rádiójelekre nem válaszoló Vénusznak — titkára.

Küldetésük sikerrel jár és súlyos áldozatok követelődnek utjuk meghozza gyümölcsét: Földünk lakosai is megtudják, miért hallgat legközelebbi szomszédunk.

A Föld ellen atomtámadást előkészítő Vénusz-lakók saját-maguk felidézte szörnyű írsz-tulása megszívlelendő figyelmeztetés Földünk lakosai számára: nem szabad játszani az atomháború mindenkit nagyon fenyegető tiszével. E műhely-értelmű tanulság mellett a film a különböző nemzetek tudósai összefogásának és a béke és haladás szolgálatába állított közös munkájának sajkosságát mellett tesz hitet.

A hallgatás csillaga pompás kiállításával, megkapó fényképekkel, érdekes elektronikus sennéjével, nem csak rendkívül érdekes és szórakoztató, de ugyanakkor elgondolkodtató mondanivalója, értékes filmalkotás. Érdemes megnézni!

M. Szabó Mária

Sport híradó

★ A Szovjetunió válogatott jégkorong csapata, a svájci világ bajnokságra való készüldésénél során edzőmérkőzést játszott Moszkvában a Tesla Jár-dubice csehszlovák csapatával. A szovjet jégkorongozók 10:0 (5:0, 2:0, 3:0) arányu győzelmet arattak. Góllökök: J. Majorov (2), F. Ciplakov (2), M. Sznec-kov, V. Sznjuskov, V. Tarsin-kov, I. Dekonszkin, V. Jurzinov és B. Majorov. A szovjet csapatból, különösen a Majorov testvérből és Tarsinokból álló támadócsoporthoz nyújtott kiemelkedő teljesítményt.

★ Szovjet szőcs-csoport utazott Svédországba, hogy részt vegyen az északi ösztetett versenyek világ bajnokai között. A csapat tagjai: Vlagyimir Melanyin, Alekszandr Priválov, Dmitrij Szokolev, Nyikolaj Pavlovskij és Valentyin Psenyicim.

★ A mexikói nemzetközi teniszbajnokság férfi egyes versenyének döntőjében az ausztrál Roy Emerson 4:6, 6:4, 4:6, 6:4 arányu győzelmet aratott honfitársa, Rod Lever ellen.

★ A bukaresti 28 August park műjégpályáján vasárnap este ért véget a Bukarest városi kupáért vívott nemzetközi jégkorong találkozó. A díjat Leningrád csapata nyerte el. Az utolsó találkozóon Bukarest válogatott csapata Leningráddal 3:3 (2:0, 1:1, 0:2) eredményt ért el. A verseny végén mindkét csapat egyenlő számú pontot szerzett, de a Leningrádiak gólaránya jobb volt. A harmadik és negyedik helyért folytatott mérkőzést 6:2 (4:0, 1:0, 3:2) arányban Berlin csapata nyerte meg Budapest csapata ellen.

Az aradi Prichindel bábosinéz bemutatja

Csütörtökön, február 23-án, délután 4 órakor: In Impărăția periei de dinți.

Sombaton, február 25-én, délután 4 órakor és vasárnap, február 26-án, délelőtt 10.30 és délután 4 órakor: In Impărăția periei de dinți.

MOZIMŰSOR

DOZSA GYÖRGY filmjei: Katonák egyenruha nélkül; NICOLAE BALCESCU filmjei: A hallgatás csillaga. HERBAK JÁNOS filmjei: Tolvaj szarka; I. L. CARAGIALE filmjei: A hallgatás csillaga; IFUSAGI filmjei: Liliás kisköte; PROGRESUL filmjei: Ujárdar; Nyomorultak II. rész; MAKSYM GORKIJ filmjei: (Mikolaka); Veszélyes küldetés; SOLIDARITATEA filmjei: (Gáj); Halál a nyeregen.

KAMARA HANGVERSENY

Az Aradi Állami Filharmónia szerdán, február 22-én este 8 órakor kamara hangversenyt tart a Kulturpalotában kistermében.

Műsoron Mozart, Schubert, Schumann, Loewe, Musszorgszkij, Gliér, Strauss, Dima, Ellade, Jora és mások éneke, illetve hangszerre írt művei.

Közreműködnek: Ghender A., Bmandi M., Grula O., Maurer T., Tircus M., Rudolf E., Moraru I. (ének) és Weiss A., Corimos S., Mindru I. és Neagu V. (hangszer). Zongorán kísér Lázoc Márta és Stern Agnes.

Jegyek az ügynőkségnél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál kaphatók.

Rádióműsor

Szerda, február 22.

BUKAREST I. 6.30: Falurádió. 6.45: Vidámaköszönt a pionír. 7.15: Dalok a választásról. 7.30: Orvosi tanácsadó. 7.45: Könyvtárs. 8.30: Reggeli hangverseny. 9: Humperdinck „Hänsel és Gretel” című operájának második felvonása. 9.30: Szélrózsa. 11.05: Rádiószínház: „A 14-69 számú páncélos vonat”, hangjáték Vs. Ivanov színműve nyomán. 13.05: Békédalok. 14: Operaszínház. 14.30: A baráti országok könnyűzenéjéből. 15.10: A népek dalaiból és táncfalból. 15.45: Szórakoztató melódiák. 16.15: Itt Moszkva beszél. 17.30: A haza szolgálatában. 18: Az Aradi Állami Filharmónia és a Szatmári Glin-ka Állami Filharmónia zenekara játszik. 18.25: Dalok a választásról. 18.35: Könyvtárs. 19: Falurádió. 19.30: Ajándék-műsor Ipari és mezőgazdasági élmunkások számára. 20.20: Jó-

éjszakát, gyerekek. 20.30: Zenelokalauz. 21.15: Aki tud, nyer (Ismétlés). 22.30: Könyvtárs. 23.15: Kamarazene Miskovskij és Arne Dörumsgaard műveiből. KOLOZSVAR. 6-7: (román és magyar nyelvű adás) Ríport: egy rajon monográfiáját lapozzuk. Reggeli zene. Időjelzés. Műsor a falvak dolgozó népének (magyar nyelven) 15.30-16.30: (román nyelvű adás) Hírszolgálat. Választási híradó. Számok és tények. Mikrofonnal a kolozsvári 5-6 számú Autójavítási Vállalatnál. Népzene. Maria Butaci és Dumitru Sopos énekel. Ríport: A mi jelöltünk. Téji kulturmunka falun. 18.30-19.30: (magyar nyelvű adás) Hírszolgálat. Választási krónika. Levelezőnk írja. Hallgatóink legkedvesebb dalaiából. Mezőgazdasági tanfolyam: XV. előadás. Rádióriport: Nagybánya ma.

Közlemény

Az aradi Állami Színház A. Baranga Siciliana című darabját mutatja be:

Szerdán, február 22-én este fél 8 órakor J
Csütörtökön, február 23-án este fél 8 órakor K
Pénteken, február 24-én este fél 8 órakor L

Felhívjuk a bérlettulajdonosok figyelmét, hogy kísérjék figyelemmel a bérletjegyek sorozatát, mikor érvényesek. Akiknek nincs bérletszelvényük, azok a Jegyiroda-ban (telefon 21.88) és előadás előtt a színház pénztáránál vásárolhatnak jegyet.

Eredményes mezőgazdasági szakoktatás

A VILÁGOSI ÁLLAMI GAZDASÁGBAN a technikai-szervezési tervben jelentős helyet foglal el a dolgozók technikai és szakmai továbbképzése. Ezt a célt szolgálja a téli folyamán szervezett különböző tanfolyamok.

A világi állami gazdaságban nemcsak a tervre fordított nagy figyelmet, hanem a kivitelezésre is. A gazdaság összes dolgozóit részt vesznek valamennyien a tanfolyamon. Így többek között a szőlészeti tanfolyamot 15 dolgozó látogatta. Itt Arsa Petru és Matea Filimon mérnökök tartják az előadásokat. Az előadásokon és a szemináriumokon megbeszéljük a gazdaság sajátos kérdéseit. Megvitátjuk, hogyan kell dolgozni annak érdekében, hogy idén minél nagyobb szőlőtermést érjenek el és csökkentsék

az önköltségi árat. A tanfolyam hallgatói a tanulatokat már alkalmazták a gyakorlatban. Így januárban és februárban több, mint 200 tonna istállótrágyát hordtak a szőlőbe. Megtették a szükséges előkészületeket a munka megkezdéséhez. A szőlészeti tanfolyam hallgatóinak eddig 17 előadást tartottak. Legszorgalmasabb hallgatóknak bizonyultak, akik a gyakorlatban alkalmazták a tanulatokat, Bors Teodor, Covalic Andrei, Donu Alexandru, Lasca Ioan és mások.

AZ ÁLLATTENYÉSZTÉSI KÖR irányítását Ranea Ioan és Ghi-ba Mihai mérnökökre bízta. A tanfolyam igen eredményesen működik, a hallgatók már most alkalmazták a gyakorlatban a tanulatokat. Januárban például a takarmányozott tehénnek tejhozama az elmúlt év megfelelő időszakához viszonyítva napon-ta több, mint 2 literrel növekedett.

Jól működik a gépesítők szakköre is, ahol Chiriac Petru, Crisan Iosif és Biris Simion főgépészek tartanak előadásokat. A tanfolyam 21 hallgatója igen érdekesen használja a tanulatokat. Így például a Sonoc Ioan, valamint Engelhardt Antal és Stelea Nicolae gépészek által vezetett csoportok 8 nap-

Armasoia Ioan, levelező

Tartományi Múzeum

megtekinthető minden vasárnap, kedden, szerdán és pénteken d. e. 10-13 és d. u. 16-19 óráig. Csoportos látogatás — legkevesebb 15 személy — a délelőtti órákban más napokon is lehetséges. Nyitva vannak az összes osztályok: a képzőművészeti, a régészeti osztály és az 1848-49-es forradalom múzeuma. Ugyancsak megnyitja a „Romániai vasuti dolgozók hősi harcának 28 éves évfordulója” című kiállítás is.

I. O. I. L. PROGRESUL ARAD

Központi székhely I. C. Frimu utca 20
Telefon: 39-91

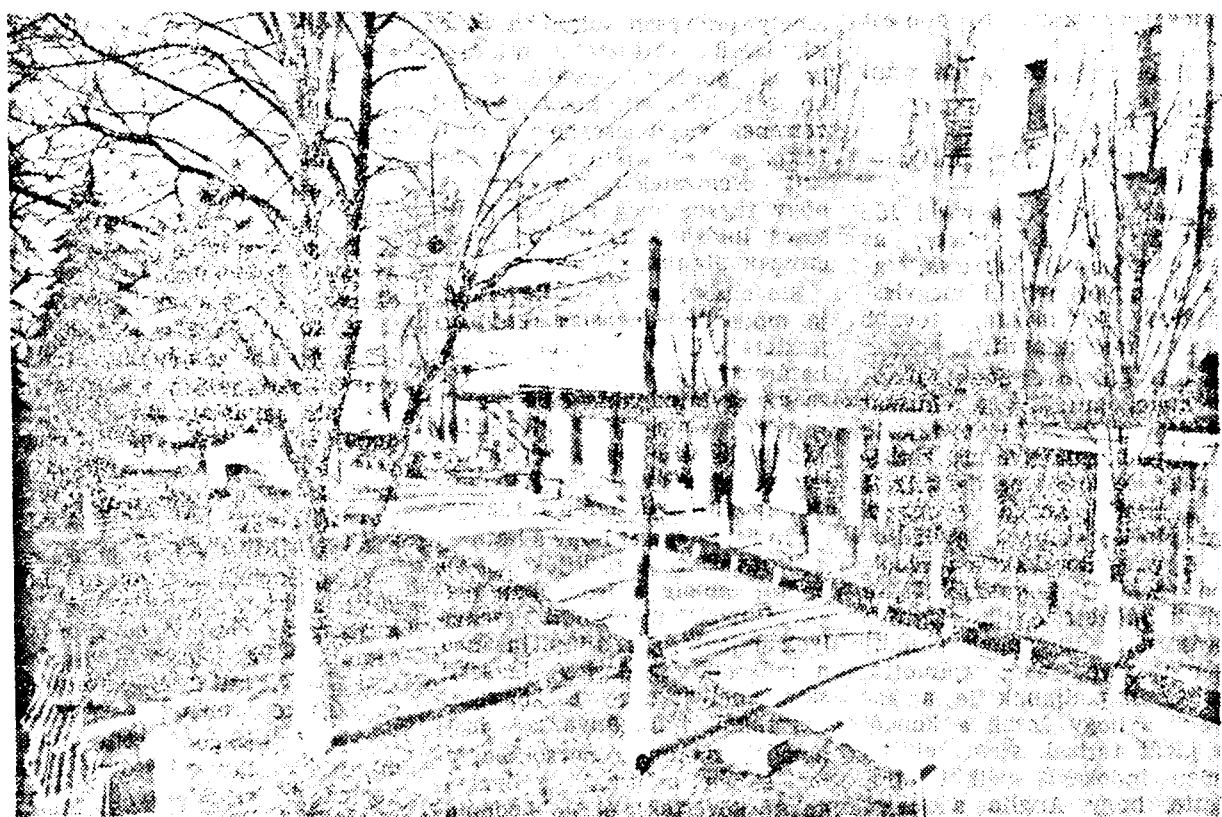
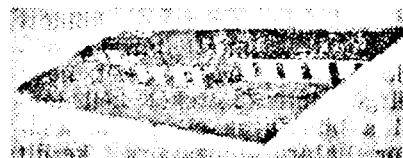
A vállalat keretében az alábbi részlegek működnek:

1. Poligrafia: nyomda, könyvkötészet, vésőmű és bélyegzőműhely
2. Plastica: fésűk, P.V.C. csipkék, vulkanizálás, gyertyák, napsemlezők és szemüvegek
3. Chimica: ruhafestés, vegytisztítás, mosás, szappangyártás. Bőrcserző, színgyártó, bőrdíszműves és konyhaiarúszító-részleg.
4. Vatta- és zsanília gyártás
5. Selyemszövőde
6. Kötszövő- és himző-részleg
7. Alimentara: ecet, szőlő, cukorka és más polyi-szelet gyártás.

December 30-án TEGNAP és MA

KÉT KÉP

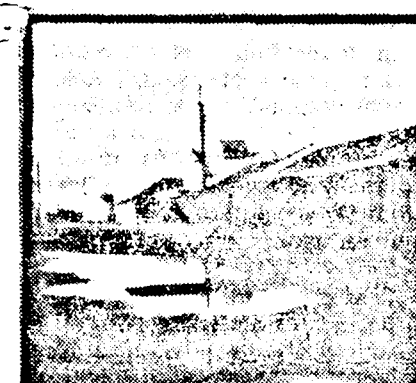
A textilgyár órá-
si mértékben fejlő-
dött a népi ha-
talmos évei alatt.
Ezt a fejlődést az
egyik másik melé áll-
tott két kép is
szemléltetően bizi-
nyítja. A sarokban
lévő kis képen a
régiről gyár látható
börtönszerű abla-
kaival. Igen, való-
ban börtön volt ez
a munkások számá-
ra. Az alsó kép
pedig a fejlődő
gyárról készült.

SZÁMOK ÉS TÉNYEK

A December 30-ig dolgozó
1960-ig 285 százalékkal növel-
ték a termelést 1948-hoz viszó-
nyítva.

Az államosítás óta a textil-
gyáriak háromszor nyerték el
a szakma legjobb munká-
sát.

Ilyen volt a gyár udvara az áll-
amosítás előtti időszakban.

Vessünk egy pillantást erre a képre is. Ez a gyár aszfalt-
ozott, fásított udvara. Szemléltetően mutatja a változást.

Ma több ezer flu és lány tan-
ul szakmát a különbö-
ző ipariskolákban. Szakképzett
tanárok előadásait hallgatják,
hatalmas gyárakban segítőkész
munkások irányítása mellett sa-
játjátják el a gyakorlati tudni-
valókat. Teljes két, illetve há-
rom év áll az ipariskolások ren-
delkezésére, hogy kellőképpen
elsajátítsák a szakma minden
csinát-bíját. A tanulási inge-
ves, sőt még ok kapnak fizet-
ést, ruhát, cipőt. Igen, ez a
helyzet ma. Népi demokratikus
rendszerünk a legjobb feltétele-
ket biztosítja azok számára,
akik tanulni akarnak. Azonban
nem volt ez mindig így.

Mihály József elvtársat, a
gyárirodona vezetőjét kérjük
meg, aki már 28 éve dolgozik
a gyárban, hogy beszéljen
néhány fiatalossal.

Amikor bekerültem a gyár-
ba, alig voltam 17 éves, bizony
senki nem értett rá, hogy
megmutassa, ezt így kell csinálni,
vagy azt úgy. A mesterek
— akik nagyrészt külföldiek
voltak — nem törődtek velünk,
nem tanítottak, a munkások-
nak pedig nem volt idejük mel-
lénk állni, dolgozni kellett. A
szakmát pedig három hónap
alatt meg kellett tanulni, mert
különböző kódotok. És mi újon-
cok — voltak közöttünk 11-12 éves
gyermek is, akik arra kény-
szerültek, hogy iskolába járás
helyett itt, a nagy porban, va-
gásban dolgozzanak — ahogy
tudtuk, el kellett „eloptuk” a
szakmát, keserves-kínódva dol-
goztunk, mert otthon szükség
volt a mi kevés keresetünkre is.
— Aztán jött a felszabadulás
és minden megváltozott. Bár
az első lépések nehezek voltak,
de már tudtuk, mit kell ten-

zösszét megillető országos
versenyzésről.

A munka termelékenysége 91
százalékkal növekedett 12 év
alatt. Az emelkedés üteme tö-
retlen. Például 1959-hez viszó-
nyítva a munka termelékenysé-
ge 6,4 százalékkal emelkedett.

2535 munkás alkalmazza a
haladó munkamódszereket.
Közülük számosan a köleső-
nös segítségnyújtás alapján
dolgoznak.

Megváltozott munkakörülmények

...A munkafeltételek rendkívül
rosszak voltak a nyomdában.
Népi demokratikus rendszerünk
évei alatt a nyomdát is átépít-
tették. Emeletet húztak az épü-
letre és most a tágas csarnok-

ban, az új, korszerű gépek kö-
zött öröm a munka. Mert nem-
csak az épület alakult át, a gé-
peket is korszerűsítették. Vala-
mennyit automatikus vezérlő-
rendezéssel láttak el.

De menjünk tovább... A fes-
tekkonyhában azelőtt nehéz kör-
ülmények között dolgoztak a
munkások. A festszobák szinte
lehetetlenné tették a látást,
ezenkívül károsan hatottak az
egészségre. Itt is átépítéssel,
valamint levegőtisztító beren-
dezéssel segítettek a bajon. Ami-
kor ott jártunk Barják Imre
elvtárral, szinte nyomát sem
tapasztaltuk a gőznek. A szivó-
berendezés pillanatok alatt el-
távolítja...

Már a festődében vagyunk. S
mielőtt a mára térnénk, idéz-
zünk fel egy régi képet, amely
azelőtt szinte naponta megis-
métlődött. Itt is olyan gőz volt,
hogy látni sem lehetett. A
munkások számos esetben egy-
másba ütköztek. Talán „par-
dönt” mondtak ilyenkor, de in-
kább elképzelhető, hogy kacsa-
ringós káromkodással szidták a
tökes tulajdonosokat, akik mit-
sem törődtek a munkások egé-
ségével.

Amikor még „lopni” kellett a tudást

nünk. Számos új munkás ke-
rült a gyárba, aki nem ismerte
a szakmát. Tudja, hogy foglal-
koztunk velük? — fordult hoz-
zánk Mihály elvtárs. — Va-
sárnaponként bejöttünk velük a
gyárba és 4-5 órán keresztül
magyaráztuk nekik a tudniva-
lókat. Azt akartuk, hogy ők
könnyebben sajátítsák el a szak-
mát, mint mi, régiek. Később
szakmai tanfolyamokat indítottunk
az újoncok számára (az
egyik tanfolyam vezetésével en-

gem bíztak meg). Aztán egy-
másután létesítettek a különbö-
ző ipariskolák, ahol mind elmé-
letileg, mind gyakorlatilag meg-
felelő szakosítást kapnak a tanu-
lók.

A fonóban számos olyan
munkás dolgozik, aki Mihály
József elvtárs irányításával ta-
nulta meg a szakmát és így
részben neki köszönheti, hogy
megbecsülésnek örvendő, jó
szakmunkásokká váltak. Mi
csak néhányat említtünk köz-
lül.

Gondoskodás az emberről

A December 30. textilműzemben nagy gon-
dot fordítanak a dolgozók egészségvédelmére.
Külön egészségügyi szervezet áll a munkások
rendelkezésére: tiszta orvosi és húszonhá-
rom egészségügyi dolgozó (felcser, ápolónő,
technikus). A burzsoá-füldesurri rendszer ide-
jén egyetlen orvos képviselte az egészségvé-
delmet ebben a hatalmas gyárban. Ma az
egészségügyi szervezetnek hét szakága van:
belgyógyászat, röntgen, nőgyógyászat, fog-
szat, sebészet, szemészet, orr-, fül-, gége-
osztály és laboratórium. Mindegyiket szakorvos
vezeti. A rendelők korszertű vizsgáló és
környezetellenőző felszereléssel, műszerekkel
látják el. Az egészségügyi szervezet dolgozóit,
Jivociet Dumitru igazgató főorvos vezetésé-
vel, lelkiismeretes munkával, a korszertű or-
vostudomány vívmányainak felhasználásával
igyekeznek utját állni minden betegségnek. A
dolgozók egészségének fokozottabb megóvása
érdekeiben bevezették az időszakos orvosi viz-
sálatokat. Elérték azt, hogy a megbetegedé-
sekből származó igazolt hiányzások közel 40
százalékkal csökkentek 1960-ban 1951-hez vi-
szonyítva.

1957-ben elnyerték a tartomány élenjáró
orvosi egysége vörös zászlaját és azóta is az
a birtokukban van.

1950 szeptemberében olyan csodálatos történet,
amiből azelőtt álmodni sem mertek volna.
Kórház létesült a gyár dolgozóinak számára. A
kórház beteget szakszolgálat részének telje-
sen ingyenes kezelésében, az orvosok ingye-
nes, Mironescu Caius, a kórház főorvosa vé-
gig vezet bennünket a tiszta, világos kórter-
mekben. Az ágyakon olaszgát, beszélgető be-
tegek. Egyik idősebb néninek reumája van.
Az ájtó mellett ágyban egy fiatalasszony
fekszik, aki gyomrával szenved. Ott, az ab-
laknál, egy fiatal lány, tüdőgyulladással utal-
ták be, de már jobban van. Valamennyien bi-
zalommal néznek az orvosra, mert tudják,
hogy a gyógyulást hozza számukra. De már
távoznak is, mert itt az ebéddő és nem aka-
runk zavarni.

Jóleső érzés tölt el bennünket, amikor ar-
ra gondolunk, hogy milyen szeretetteljes gon-
doskodás van körülöttünk népi demokratikus rend-
szerünkben a dolgozókat.

Tipikus tökéletes vállalkozás
volt a textilgyár. Még
1909-ben alapították és két év-
vel később kezdte el működé-
sét — így tájékoztatót ben-
nünket Barják Imre elvtárs, a
December 30. gyár tervezője.
A főnöke. A továbbiakban az
után fény derül a kizsákmá-
nyolásra alapozott gyár életé-
re, ami természetesen már a
multé, hiszen az államosítás
után itt is minden gyökeresen
megváltozott. De egyelőre ma-
radjunk a múlttal, hogy annál
jobbban becsljük és értékeljük
a jelet. A „tegnapról” is ír-
nunk kell, hogy még nagyobb
csodálattal adózunk a pártve-
zető munkásoktól és hősies har-
cának. Mert a „tegnap” ez a
hősi harc letörtött és mindin-
kébb küzdelem, hogy helyette
ragyogó fényben bontakozzék
ki a „ma”...

A bevezetőben azt írtuk, hogy
tipikus tökéletes vállalkozás volt
a textilgyár alapítása. Elszá-
lított, tehát a külföldi töké-
letes megvalósult. Neumann csa-
lád érdekeltségét. Mellette
„közéleti személyiségek”, főis-
pánok és hasonlóak vettek részt
a vállalkozásban, meg néhány
nagykereskedő és földbirtokos.

A DOLOGOZÓK emlékeire

— AMIKOR megszületett a
fiam — mesélte Balogh Margit
fyónő, aki 1922 óta dolgozik a
gyárban —, gondolni sem mer-
tem arra, hogy otthon maradjak,
kidobtak volna a gyárból. Ma
pedig 4 hónapi fizetést szü-
lési szabadságot kapnak a kis-
mamák.

— NEM VOLT, KI vigyázzon
a kislányomra, amíg én dolgoz-
tam — mondotta Barabás Ka-
talin elvtársnő, aki 1937 óta
dolgozik a fonóban —, így hát
bezártam a szobámba. De egész
nap rettegtem, hogy nem tör-

Közben, mint ahogyan ez a ka-
pitalistákhoz szokásos, a nagy
halak csakhamar elnyelték a
kis halakat. A hírhedt Neuman
család szerezte meg a rész-
vény többséget és évtizedeken
keresztül a lehető legnagyobb
mértékben zsákmányolta ki a
gyár dolgozóit. Nem szándé-
kunk a kizsákmányolási minden
formáját itt bemutatni, talán
csak a legjellemzőbbet. Itt el-
sősorban a gyermekmunkások-
ra gondolunk. Tizenkét, vagy
sokszor ennél fiatalabb koru
gyermek robotoltak a szeny-
nyezett levegőben. Beesett, sa-
padt arcukra mély barázdákat
szántott a tökéletes ostrom. Ugy
foglalkoztatták a gyermekeket,
mint a kapitalizmus kezdeti
szakaszában az angolai nagy
textilgyárakban. A bér pedig a
nyomorúság béré volt. A női
munkaerőt is fokozottabb mér-
tékben zsákmányolták ki, his-
zen mindannyiunk előtt is
mert tény, hogy a nő a töké-
les világban, bár a férfival
egyenlő értékű munkát végez,
mégis a bére még a férfié-
nél is alacsonyabb.

A gyárban a legminimálisabb
munkavédelmi feltételek is hi-
ányoztak. Fürdő, öltöző, levegő-

tisztító berendezések akkor a
munkások számára elérhetetlen
álmok tündék...

1948-ban, az államosítás
évében, a gyárban
fektetlennél kihasznált gépeket,
berendezéseket vettünk át. El-
kelettel tündérek a kapitalis-
ta vállalkozásokra jellemző ter-
melési anarchia következmé-
nyeit, igazi szocialista gyárrá
kellett tennünk a vállalatot. És
ez sikerült is. A gyár évről é-
vre fejlődött, új üzemeztályok-
kal bővült. Korszerű gépek vál-
tottak fel és váltak fel ma is
a régiéket. A festszobákat telje-
sen új épületbe helyezték el,
a rajzolók, a galvanizáló és ke-
lesző osztály dolgozóit is kel-
lemes, tágas termekben dolgoz-
tatnak. Fürdők, zuhanyozók,
perszívó berendezések pedig a
dolgozók egészségvédelmének
szolgálatában állnak. Szociá-
lis intézmények is létesültek:
bölcsőde, napközi otthon, kór-
ház, mind-mind a dolgozók ér-
dekeit szolgálja. Huszonhét ezer
kötetes könyvtárral, 1000 sze-
mély befogadására alkalmas
színház teremmel rendelkeznek.
A sportolók büszkén tekintenek
a hatalmas kibővített stadion-
ra, amelynek lelátói alatt éve-
zés edző terem létesítettek és
mos áll befejezés előtt a kor-
szerű tornaterem építése,
ugyanazak a lelátók alatt...

Most pedig járjuk ismét vé-
gig a jól ismert gyártól jegyzet-
füzettel és fényképezőgéppel,
hogy a szürke öltözetű, s a
fényképezőgép lenyomását megő-
rítse a sikereiben gazdag je-
lent és előre vetítse a még bol-
dogabb jövő fényét.

A rajzolók gyönyörű csomagolásokat terveztek...

Az áru csomagolására is
nagy súlyt kell helyezni.
Szükséges ez azért, hogy a
vevőt mind civilizáltabb kör-
ülmények között szolgálják
ki állami kereskedelmi egysé-
gekben, s hogy az áru mind
vonzóbban kerüljön a
vásárló elé. A December 30.
gyár rajzolói gyönyörű ki-
vitei csomagolást terveztek a
különböző árucikkek számá-
ra. A tágas, világos helyisé-
gekben, amely ugyancsak népi
demokratikus rendszerünk
évei alatt épült, a rajzolók a
legjobb körülmények között
végezhetik dicsőre méltó
alkotó munkájukat...

Biró László elvtárs, az osz-
tály vezetője néhány csoma-
golás prototípusát mutatta
be. Valóban művészi munkát
végeztek az osztály dolgozói.
A profil törleközött például
henger alakú dobozba helye-
ztek, amelyből celofánon át
látszik a szép kivitei ár-
cikk. Egy nő ruhára való 5
méter dültin anyagot is lát-
tunk, ugyancsak remek ki-
vitei és rajzokkal díszített do-
bozban. Sima bárszöny hen-
ger alakú csomagolásban.
Fendkívül izlées. Így kerül-
nek majd a különböző áruk
a vásárlók elé.

502 új automata szövőgép

Megemlítettük, hogy 50 év előtt a textilgyár alapítása
tipikusan tökéletes vállalkozás volt. Még hozzátehetjük
azt is, hogy nemcsak a munkásokat zsákmányolták ki a vég-
sőkig, hanem a gépi berendezést is a végéig kihasználták.
Igy történt, hogy amikor a gyár megindult számos szövő-
gép már akkor is „öreg”, kihasznált volt. Előfordult, hogy még
a mult századból származó, az első típusokhoz tartozó szövő-
gépeken voltak kénytelenek dolgozni a munkások...

Pártunk dokumentumai alapján minden üzelmünkben a
műszaki színvonal emelésére, tökéletesítésére törekszünk. Így
van ez a December 30-ig gyárban is. A szövőde most kapott
502 új automata szövőgépet. Az első 40 szövőszékéből álló
géporsó a frottyr törleközött szövő gépek mellett szerelték
fel. Kísérőnk, Barják Imre elvtárs elmondotta, hogy ugyne-
zett „iskolaszerelés folyik”, a mesterek és a szerelők itt is-
merkednek meg az új gépek szerelésével, hogy azután a
többi gépet a szövődében a kiöregedett gépek helyére szerel-
jék fel. Ezzel a munkával előreláthatólag a második negyed-
évben lesznek készen és az új gépekkel 18-20 százalékkal
lehet majd többet termelni.

Elnézzük a korszerű automata gépeket. A szemnek kelte-
mes zöld színben pompáznak és katonás rendben sorakoznak
egymásután. Az egyiket már működésbe is hozták és a szerel-
ők mestere rámutatott: ezeknek legnagyobb előnye a régiek-
kel szemben az, hogy a vetélcserre önműködően történik és
csere alkalmából nem áll le a gép...

Sok korszerű gép

Még számos új gép szel-
gálja a gyár műszaki fej-
lődését. A fonoda előkészít-
ő osztálya 90 gépet kapott,
ezenkívül 4 felvő, 2 cerná-
zó, 1 írózó, 3 csévéző, 1 mo-
só, 1 festő, 2 kordbársnyíl
vágó gépet kaptak. Ezenkívül
beszerelték 11 darab új jég-
ger festőgépet is.

Szerelik az új automata szövőgépeket.

A gyár belső képe is meg-
változott. Sorra tűntek el az
„ösvény előtt” ócska, elhasz-
nált gépek, hogy helyet ad-
janak az újaknak, amelyek a
műszaki színvonal fokozatos
fejlesztését szolgálják. És a
képeink a gyárnak egy régi
gépét mutatja, amely ettől
már a kapitalista tulajdono-
sokkal együtt.

Az oldalt Mandits Katalin és
Messer Sándor szerkesztette.
A fényképeket Kelen Ferenc
készítette.

Az ENSz Biztonsági Tanácsának ülését továbbra is feszült légkörben tartották

NEW YORK. (Agerpres). — TASZSZ: Február 20-án újra összehívta a Biztonsági Tanács, hogy folytassa a kongói helyzet megvitatását.

A Biztonsági Tanács ülése feszült légkörben folyik. Kongóból egyre jobb hírek érkeznek a gyarmatosítók és lakóik gazdetteiről. Lumumba miniszterelnök újabb hat miniszteret és harcostársát a gyilkosok kezére adták. V. A. Zorin, a szovjet küldöttség vezetője már három nappal ezelőtt nyomatékosan felhívta a figyelmet arra, hogy folytatni kell a Biztonsági Tanács munkáját, mivel a munkálatok megszakítását a kongói hazafiak elleni újabb erőszakos cselekedetek elkövetésére használhatják ki. A nyugati hatalmak azonban kikényszerítették a Biztonsági Tanács munkálatainak megszakítását. Két napra megszakították a munkát, noha a Tanács munkálatainak első napján az USA képviselője azt állította, hogy hajlandó az üléseket éjjel-nappal folytatni.

A Biztonsági Tanács ülése még meg sem kezdődött, amikor Hammarckjöld bejelentette: közöttük vele, hogy Lumumba hat társát — Finant, államminisztert, a keleti tartomány miniszterelnökét, Fatakit, a Stanleyville csendőrség parancsnokát, Emnizát, a kongói miniszterelnök tanácsosát, Nzulit, a kongói ifjúsági szövetség elnökét, Lumumbait és Jangarat Leopoldvilleből Bakwangba szállították és ott meggyilkolták.

Hammarckjöld kirokoldilányokat eljete, kifejezte „felháborodását” és „undorát” a gyilkosságokkal kapcsolatban.

Hammarckjöld után Libéria képviselője szólalt fel. Javasolta, halasszák el a Biztonsági Tanács ülést délután 3 óráig (New York-i idő szerint), hogy küldöttsége tanácskozhasson az afrikai államok képviselőivel és felvilágosítsa a kongói kérdéssel kapcsolatos álláspontját.

Stevenson, az USA képviselője kormányát nevében tiltakozott a felháborodását fejezte ki a kongói nép hat vezetőjének meggyilkolása miatt és kérte, hogy az ENSZ legyen szívesen hatékony intézkedéseket a kongói barbárságok és törvénytelen ségek megszüntetésére. Stevenson támogatta a libériai küldöttnéket azt a javaslatot, hogy délután 3 óráig adják el a Biztonsági Tanács ülést.

Lutli, az Egyesült Arab Köztársaság képviselője mélyszégyenülést fejezte ki a kongói újabb tragikus eseményekkel kapcsolatban. Hangoztatta, hogy Kaszavubu kezére a kongói nép barbár módon meggyilkolt vezetőinek vére tapad a szovjet és Egyesült Nemzetek Szervezetét máris a gyarmatosítók eszközeinek tekintik. Támogatta a libériai küldöttnéket azt a javaslatot, hogy délután 3 óráig függesszék fel a Biztonsági Tanács ülést.

Ezután V. A. Zorin, a Szovjetunió képviselője emelkedett szószírára.

A szovjet küldöttség — mondom — a kénytelen megállapítást, hogy belga gyarmatosítók legnyilvánvalóbb aggodalmát, amelyeket pénteken kifejezésre jutott, amikor a Biztonsági Tanács üléseinek elhalasztását elhatározták. A szovjet küldöttség akkor kijelentette, hogy minden nap késedelem azt jelenti, hogy szabad kezét engednek a kongói rémuralomnak. Minden nap késedelem, hangsúlyozta a szovjet küldöttség, újabb vesztést idéz elő és újabb áldozatokat jelent. Mi — jelentette ki Zorin — mélyszégyen meg vagyunk győződve arról, hogy ha az ENSZ tovább-

ra is passzívítást tanúsít a belga agresszorok elleni határozott intézkedések fogantatásában, az katasztrófa fog vezetni.

Nem fogadható el egy olyan rendszer, amely felszámolja a kongói nép nemzeti káderét. Nem engedhetjük, hogy vér mooskolla be az ENSZ lobogóját. Kaszavubu, Mobutu és Chombe rendszere — mutatott rá a szovjet megbízott — terrorista rendszer, amelyet a gyarmatosítók kényszerítettek Kongóra. Nem lehet szó nemzeti felszabadításról anélkül, hogy haladéktalanul ki ne üznék a belgákat és le ne tartóztatnák ügyösüket. A Szovjetunió javaslatát képezik az egyetlen megoldást, ha valóban meg akarjuk menteni Kongót és az ENSZ becsületét.

A mai események ismét bebiztosították mindazt, amit a szovjet küldöttség a főtárgyalóról mondott — hangsúlyozta V. A. Zorin. — A főtárgyaló egyre újabb gyilkosságokról számol be a Biztonsági Tanácsnak, felháborodott szövegeket küldenek. Ez azonban nem mentesíti a befejezett tények politikájáról való felelősséget alól. V. A. Zorin hangsúlyozta, hogy a szovjet küldöttség véleménye szerint a kérdés megvitatását már a február 20-i ülésen be kell fejezni és határozott intézkedéseket kell fogantatni a belga agresszió megszüntetésére és a gyilkosságok megállítására vonatkozólag. A szovjet határozati javaslat — mondom — az egyetlen lehetséges megoldás.

A szovjet küldöttség — mondom — befejezésül V. A. Zorin — nem emel ellenvetést az ellen, hogy 15 órára hívják össze a Biztonsági Tanács ülést, de ismételnem felhívja a figyelmet arra, hogy minden további halogatás megengedhetetlen.

Ceylon és Franciaország küldöttei támogatják a javaslatot, hogy a Tanács ülést 15 órára hívják össze.

A Biztonsági Tanács tagjai ezután egyhangúlag elfogadták az ülés berekesztését és a Biztonsági Tanács munkálatainak 15 órára való újakezdését.

Február 20-án délután folytatódott a Biztonsági Tanács ülése a Kongói Köztársaság helyettesének megvitatására. Noha a tanács ugyanaznap délelőtti megtartott ülése óta csupán négy óra telt el, az idő alatt a helyzet jelentősen rosszabbodott, élebbre jelleget kölcsönözve a vitáknak.

Az újabb tiltakozó tüntetések megakadályozása végett a rendőrség megértesítette az ENSZ székénélülő vezető utvonalaikon felállított kordonokat. Röviden fogok beszélni, a felesleges ideje lejárt — jelentette ki az EAK képviselője, aki először szólalt fel a tanács délutáni ülésén. Felháborodásukat akarom kifejezni az újabb kongói politikai gyilkosságok miatt, amelyekről ma értesültem. Ezek a bűntettek véglegesen diszkreditálták a Kaszavubu-Chombe-Mobutu csoportot.

Amint az EAK képviselője rámutatott, a legutóbbi tragikus kongói események nyomán a három ország — az EAK, Ceylon és Libéria — határozattervezetét szerző elhatározták, hogy újabb határozati javaslatot terjesszenek elő amelynek értelmében az ENSZ-nek meg kell intézkedéseket kell tennie, sőt szükség esetén erőszakot kell folytatnia, hogy véget vessen a bűncselekményeknek.

Hangsúlyozta, hogy a kongói bűnek és nyugalom helyreállításának egyetlen módja: véget vetni a gyarmatosítók és első sorban a belga kolonialisták beavatkozásának a Kongói Köztársaság bűnéibe.

Az újabb kongói politikai gyilkosságok — mondom — Ceylon képviselője kijelentette, hogy semmivel sem igazolható a Kaszavubu-klíkknek — a kongói nép elleni agresszív cselekedetek — akciói. A Biztonsági Tanács köteles eltérni ezeket a gyilkosságokat és hatékony intézkedéseket fogantatni a helyzet normalizálására.

Libéria képviselője újabb határozati javaslatot terjesztett elő, amely indítványozza, hogy a Biztonsági Tanács Kongóban, vagy valamely szomszéd országban tartsa meg legközelebbi ülését, hogy azon „részlet vegyessenek a kongói vezetők is”.

India képviselője, miután felháborodását fejezte ki Patrice Lumumbának, Afrika egyik legnagyobb vezetőjének előre megfontolt szándékával végrehajtott meggyilkolása miatt, követelte: az Egyesült Nemzetek Szervezete folytasson „pártatlan nemzeti közli anketot a gyilkosság körülményeinek kivizsgálására, hogy a vétekessé elnyerjék büntetésüket”.

India képviselője támogatta Libériát, Ceylon és az EAK két határozattervezetét.

Amint Nigéria képviselője rámutatott, a kongói helyzet katasztrófaállásba vált. Ha nem találunk „hatékony” megoldást — mondom — a dűlűssé az ENSZ tekintélyét és kárt okozunk a béke ügyének.

Ezután Stevenson, az USA képviselője szólalt fel. Nekünk is az a véleményünk — mondom —, hogy válsággal állunk szemben az Egyesült Nemzetek Szervezetének életében. Ceylon, Libéria és az EAK határozattervezetét Stevenson a Biztonsági Tanács rendelkezésére álló „egyetlen gyakorlati javaslatként” jellemezte, amely az USA véleménye szerint hatékony akciókat irányoz elő.

A Biztonsági Tanács ülése során szétosztották a jelenlevők között Ceylon, Libéria és az EAK második határozattervezetét szövegét.

A javaslat szerzői a kongói politikai vezetők letartóztatásának és meggyilkolásának elítélésével egyidejűleg követelik, hogy „a Leopoldville, elisabethville és Kaszal hatóságok azonnal vessenek véget ennek az eljárásnak”. E célból javasolják az Egyesült Nemzetek Szervezetének, hogy „tegyen meg minden lehetséges intézkedést, beleértve, végső esetben, az erőszak alkalmazását is”. A javaslat előírja, hogy „pártatlan vizsgálót lefolytatást és e bűntettek megszüntetésének megállítását”. Törökország képviselője, Ceylon, Libéria és az EAK két határozati javaslata mellett foglalt állást.

Több küldött zavaros felszólalása után, Marokkó megbízottja emelkedett szószírára és felháborodással ítélte el a gyarmatosítók cselekedeteit.

Ha a gyarmati rendszer a leplezetlen gyilkosságok utjára lépett, ez azt jelenti, hogy utolsó óráit éli, a végpusztulás szélére jutott. A marokkói küldött felhívta a Biztonsági Tanács tagjainak figyelmét arra, hogy Belgium nem áll egyedül, mert halál mögött húzódik meg a többi gyarmati hatalom. Belgium, szövetségesei beleegyezésével nyilvánvalóan kiválthatja az ENSZ határozatait. Az a körülmény, hogy az ENSZ gyengeséget tanúsít a terror uralmával szemben, lehetőséget nyújt a gyarmatosítókban bűntetteik folytatására.

A Biztonsági Tanácsnak kötelessége — mondom — eltérni a gazdetteket, letartóztatni

a gyilkosokat, felkutatni a még fel nem derített bűntényeket, s haladéktalanul ítélkezni a bűnösök felett. El kell térnie Belgiumot az ENSZ-szel szembeni provokációjáról és a Kongóban játszott galád szerepéről. Ki kell vizsgálnia más országok bűnrészeségét a Belgium által elkövetett cselekedetekben s szankciókat kell alkalmaznia Belgiummal szemben, ha ez figyelmen kívül hagyja a nemzetközi szerv határozatait. Az ENSZ-haderők segítségével el kell távolítani Kongóból az egész belga személyzetet, szabadon kell bocsátani az összes politikai foglyokat.

Röviddel a Biztonsági Tanács ülésének berekesztése előtt az ENSZ titkársága okmányt hozott nyilvánosságra, amely megemlésként, hogy a kongói gyarmatosítók és bábjaik törvénytelen módon tovább folytatják a kongói nép hű flainak üldözését. Az ENSZ kongói különmegbízottjának kiegészítő jelentése rámutat, hogy Kaszal tartományban, ahol Kalonzai a belgák egyik lakója szarnokoskodik, Lumumba pártíveit közül bűnös módon meggyilkoltak meg hat kongói vezetőit. Akárcsak Patrice Lumumba aljas meggyilkolása esetében, ezeket a vezetőket is, akik hűségessé maradtak népükhöz, a Kaszal-Mobutu-klíkk kezére adták, hogy eltegyék őket láb alól.

Nyilvánosságra hozták továbbá azt a határozatot, amelyet a cabancian értekezleten részt vett afrikai országok képviselőinek február 20-i azzal találkozásánál fogadtak el. A határozat szerzői felhívják a figyelmet arra, hogy Mobutu bandái újabb támadásra készülnek a keleti tartomány elválasztására és felszólítják a Biztonsági Tanácsot, legyen szíves lépéseket a veszélyes kaland elhárítására.

Miután az elnök bejelentette, hogy be akarja rekeszteti az ülést, V. A. Zorin szovjet küldött javasolta, bocsássák haladéktalanul szavazás alá a három ázsiai és afrikai országok a délutáni ülésen benyújtott határozati javaslatát, amely követeli, hogy vessenek véget a politikai üldözéseknek. Ez az indítvány vitát váltott ki, míg végül azt a javaslatot bocsátották szavazás alá, hogy melyik határozati javaslat ügyében szavazzanak először. Négy küldött — Libéria, az EAK, a Szovjetunió és Ceylon — támogatták azt a javaslatot, hogy először a 3 ázsiai és afrikai ország határozati javaslatát bocsássák szavazás alá. A Biztonsági Tanács többi hat küldöttje tartózkodott s így a javaslatot elutasították.

Ezután V. A. Zorin emelkedett szószírára. Meglepetését fejezte ki az amerikai küldött magatartása miatt, mivel a délelőtti ülésen arról beszélt, hogy sürős intézkedéseket kell tenni a bűntények ellen, de amikor határozathozatalra került sor, kitért, hogy az USA nem szándékszik konkrét döntést hozni.

Ezzel befejeződött a délutáni ülés.

NEW YORK. (Agerpres). — TASZSZ: Február 20-án new-yorki idő szerint 21 óra 25 perckor, az ENSZ Biztonsági Tanácsa, amely a kongói helyzet megvitatására foglalkozik, tovább folytatta munkálatait.

Az esti ülésen először felszólalt angol küldött a látszólag kedvezőtlen „sajnálatos” fejtekezése miatt, amely a kongói körülmények között bekövetkező halál miatt, anélkül azonban, hogy említette volna a gyilkosokat. Ugyanakkor lelkesen védelmébe vette Hammarckjöldöt, a szörnyű gaztett egyik legfőbb bűnrészesét. Az angol küldött ázsiasnak kedve azt ajánlotta, hogy „csillapodjanak le a kedélyek” s hogy „csak a kongói nép javát tartásuk szem előtt”. Minden indoklás nélkül kijelentette, hogy Anglia a szovjet határozati javaslat ellen fog szavazni. Ugyanakkor kedvezően nyilatkozott a három ország határozati javaslatáról, amely azonban „egyes módosításokra szorulnak”.

Ugyanebben a szellemben beszélt Franciaország küldötte is. Chile és Ecuador küldöttjeivel egy követ futtak vele.

Ezután V. A. Zorin, a Szovjetunió képviselője szólalt fel. Elemizte Libériát, az EAK és Ceylon második határozati javaslatát, amelyet más kongói hazafiak meggyilkolása hírére nyújtottak be.

V. A. Zorin ezután részletesen beszélt a szovjet határozati javaslatról. Ez a javaslat — hangsúlyozta — akcióprogramot irányoz elő a kongói helyzet megjavítására és gyökeres megváltoztatására. A szovjet határozati javaslat eltilti a belga agresszorokat, követeli a gyarmatosítók és lakóik, Chombe és Mobutu elhárítását, leszögezi, hogy Hammarckjöldöt el kell távolítani az ENSZ főtárgyaló tisztségéből és lehetőséget nyújt a kongói népnek, hogy maga határozzon sorsáról.

A Biztonsági Tanács ezután szavazásra bocsátotta a határozati javaslatot. Szavazattöbbséggel elfogadták Libériát, az EAK és Ceylon határozati javaslatát, amelyet a Biztonsági Tanács kilenc tagja támogatott. A Szovjetunió és Franciaország tartózkodott a szavazástól. Az elfogadott határozatnak, noha követeli az egész belga személyzet visszavonását Kongóból, összességében kompromisszum jellege van.

Ezután szavazás alá bocsátották az EAK, Ceylon és Libéria második határozati javaslatát. Ugy látszik, hogy egyeseknek nem volt inyére ez a javaslat, amely erősen eltér a törvénytelen letartóztatások és a kongói politikai vezetők legyilkolását, követeli, hogy azonnal vessenek véget ezeknek a bűntetteknek és ajánlja az Egyesült Nemzetek Szervezetének, hogy tegyen meg minden szükséges intézkedést, ha kell az erőszak alkalmazásával is.

Stevenson, az USA képviselője módosító javaslatokat terjesztett elő, hogy gyengítse a határozat hatását és elkenődzze azt a mindenki előtt nyilvánvaló megállapítást, hogy kik felelősek a kongói nép politikai vezetőinek vadállati legyilkolásért. Az egyik módosító javaslat indítványozza, hogy a határozati javaslatból töröljék azt a pontot, amely a Kongóban magas funkciókat betöltő személyek felelősségét állapítja meg, a második módosító javaslat, szembefordítva a közismert tényekkel, indítványozza, hogy ama tartományok névsorába, amelyekben politikai gyilkosságokat követtek el — Leopoldville, Katanga és Dél-Kaszal — vegyék be Stanleyville-t, a Kongói Köztársaság törvényes kormányának ideiglenes fővárosát is.

A határozati javaslat szerzői, hogy teljes szavazattöbbséggel érvényes el, közölni igyekeztek az amerikai küldött álláspontjához, de határozottan szembefordítottak az USA fentemlített két módosító javaslatával, amelyek megváltoztatnák a javaslat lényegét. Az USA-nak Stanleyville vonatkozó módosító javaslatát a Biztonsági Tanács elutasította, minthogy a tanács egyik állandó tagja — a Szovjetunió — ellene szavazott. A javaslat ellen szavazott Ceylon és az EAK is. A kudarcot vallott amerikai küldöttség ekkor újabb próbálkozást tett, nyilvánvalóan a gyilkosok megvédése érdekében. Javasolta, hogy a határozatból átalálban töröljék azokról a helységekről a név, ahol Lumumba miniszterelnököt és a kongói nép más vezetőit galádul meggyilkolták.

V. A. Zorin, a Szovjetunió képviselője erősen megelégedett a nyugati hatalmak próbálkozásaival, hogy a határozatot köddön megfogalmazott, általános jellegű utasításokra korlátozzák.

Ezután szavazásra bocsátották az USA küldöttségének azt a javaslatát, hogy a bevezető részéből töröljék ezeket a szavakat: „...a Leopoldville, Katanga és Dél-Kaszal kongói tartományokban történt atrocitások és gyilkosságok”. A javaslatot elutasították, minthogy a határozati javaslat két társ-szerzőjén — az EAK-on és Ceylonon — kívül ellene szavazott a Biztonsági Tanács egyik állandó tagja, a Szovjetunió is.

Ezután a három ország határozati javaslatát teljes egészében bocsátották szavazás alá. Hat állam — a Szovjetunió, Ceylon, EAK, Libéria, Ecuador és Chile — a javaslat mellett szavazott. Egyetlen küldöttség sem szavazott a javaslat ellen, öt küldöttség pedig — az USA, Anglia, Franciaország, Törökország és a csangkajeskita — tartózkodott a szavazástól.

Igy tehát, a nyugati hatalmak állásfoglalása révén, a határozati javaslat, amely intézkedéseket indítványoz a kongói véres bűntettek megszüntetésére, nem kapta meg az elfogadásához szükséges hét szavazatot s ezzel elutasították.

V. A. Zorin, a Szovjetunió küldötte néhány megjegyzést tett a szavazás eredményével kapcsolatban. A legutóbbi határozati javaslattal kapcsolatos szavazás eredménye — mondom — bebizonyította, hogy mindazok, akik látszólag tiltakoztak és sajnálkoztak a fejtekezéstől a kongói terrorjelleget megőrző intézkedések miatt, mielőtt arról volt szó, hogy konkrét intézkedéseket vitassanak meg és fogadjanak el, megtagadták egy világos, korlátozott jellegű határozati javaslat elfogadását. Ez jellemzően vet a vitákra. A Biztonsági Tanács látta, milyen próbálkozások történtek a tények eltorzítására. A kolonialisták taktikájára oda vezetett, hogy nem fogadtunk el egyetlen olyan javaslatot sem, amely megvédené a kolonializmus ügyösöknek bűnös ténykedését. Amint mondtam szokás, minden kommentár fölösleges. Egyes államok „antikolonializmusa” nyilván nem egyéb üres frázisnál.

A szovjet küldött a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a három ázsiai és afrikai ország határozati javaslata, amelyet a Biztonsági Tanács elfogadott, minden fogyatékossága mellett pozitív szerepet tölthet be. A határozat alapján felszólította az Egyesült Nemzetek Szervezetét, hogy Kongó békéjének és függetlenségének biztosítása érdekében tegyen erőfeszítéseket. Amint mondtam a belga agresszorok azonnali eltávolítására. Ami a Szovjetuniót illeti, — hangsúlyozta — tántoríthatatlanul tovább fog kiizdeni a kongói nép felszabadításáért.

A Biztonsági Tanács ülése helyi idő szerint 4 óra 20 perckor ért véget.

LAPZÁRTAKOR JELENTIK Legújabb adatok a Vénusz irányába elindított automata bolygóközi állomásról

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ:

Február 21-én, moszkvai idő szerint déli 12 órakor a Szovjetunióból a Vénusz bolygó irányába elindított automata bolygóközi állomás 3,2 millió kilométerre lesz a Földtől — jelentette ki Ari Sternfeld, a nemzetközi űrhajózási díj kitüntetéséért.

A Sternfeld megjegyezte, hogy a Föld fokozatosan megközelíti az automata bolygóközi állomást, amely körülbelül 26 kilométeres másodpercenkénti sebességgel halad, míg a Föld keringési sebessége másodpercenként körülbelül 30 kilométer.

Az automata bolygóközi állomás pályája — mondom — a Földtől — megfelel egy 130 millió kilométer sugarú kör a lakjait megközelítő ellipszis ívének, amely valamivel nagyobb az egész kör kerületének egy-harmadánál. (121 fok). Az iv hossza (270 millió kilométer) 21,3 százalékkal nagyobb mint az az egyenes vonalban vett távolság, (222,5 millió kilométer) amely az automata bolygóközi állomás elindításának helyét elválasztja attól a ponttól, ahol a rakéta a Vénusszal találkozik.

A Sternfeld hangsúlyozta, hogy az automata állomás repülése közben a Vénusz bolygó két héten lesz 70 millió kilométerre a Földtől. Az első esetben azonban még nem lehet szó a bolygóközi állomás

közeledéséről a Vénuszhoz, mert akkor még igen nagy lesz a távolság közöttük.

A repülés 97 napos tartama alatt az automata bolygóközi állomás másodpercenként 32,2 kilométeres átlagssebességgel mozog a naphoz (és a csillagokhoz) viszonyítva és összesen 270 millió kilométert tesz meg — hangsúlyozza A. Sternfeld.

A szovjet tudós rámutat, hogy a bolygóközi térben az állomás sebessége nem marad állandó, hanem fokozatosan növekszik, amint az állomás a nap vonzása következtében a naphoz közeledik. Az állomás, amely a Föld vonzásikörét 25,9 millió kilométer másodpercenkénti sebességgel hagyja el, körülbelül 36 kilométeres másodpercenkénti sebességgel hatol be a Vénusz vonzási körébe.

Az automata bolygóközi állomás repülését meghatározó törvényeket elemelve, Ari Sternfeld hangsúlyozta, hogy a bolygóközi állomást a Nap központja felé vonzó erő nem állandó, hanem gyorsan növekszik és a Vénusszal való találkozás helyén 1,85-ször lesz nagyobb, mint abban a pillanatban, amelyben az állomás kitért a Föld vonzási köréből.

Sternfeld megállapítja, hogy a bolygóközi állomás első napugrázás intenzitása ugyanabban az arányban növekszik. Annak ellenére, hogy a Vénusz és a Föld pályájának alakja nagyon közel áll a körhöz, a két bolygónak a Naptól való távolsága némileg megváltozott az automata bolygóközi állomás repülése folyamán.

Sternfeld megállapította, hogy február 12. és 25. között a Vénusz 58,000 kilométerrel közeledett a Naphoz, ugyanakkor pedig a Föld 274,000 kilométerrel távolodott a Naptól. Ennek ellenére, amint a szovjet tudós hangsúlyozza, annak következtében, hogy a Vénusz jóval gyorsabban kering a Nap körül mint a Föld, a Föld és a Vénusz közötti távolság a fenti időszakban 9,853,000 kilométerrel csökkent és ma 78,2 millió kilométer.

A Sternfeld kiszámította, hogy az automata állomás sebessége az utóbbi napokban lassabb ütemben csökkent. Az állomás 3,9 kilométer másodpercenkénti sebességgel hagyja el a Föld vonzási terét (a Földhöz viszonyítva) (megmaradó sebesség).

Ez a sebesség határozza meg a 643,5 kg hasznos terheléssel szovjet kozmikus rakéták (például a kozmikus szondák) hatósugarát, a Nap felé éppúgy, mint ellenkező irányba — a Mars felé.

A számítások azt mutatják — állapítja meg Sternfeld —, hogy megfelelő körülmények között egy ilyen kozmikus szonda 90 millió kilométerre meg-

közelítheti a Napot, vagyis 266 millió kilométerre eltávolíthatja tőle.

Igy aztán — magyarázza Sternfeld — a szovjet kozmikus rakéták jelenlegi hatósugara a Nap irányában 17 millió kilométerrel túléli a Vénusz pályáját (a Nap irányában) illetve 38 millió kilométerrel túléli a Mars pályáját.

Ari Sternfeld azon a nézeten van, hogy az automata bolygóközi állomás annál nagyobb lehet, minél kisebb a távolság a Földtől addig a pályáig, amelyen el akarják helyezni. Másrészt, adott hasznos teher mellett, kisebb távolságokra kisebb teljesítményű rakétarendszereket lehet használni.

Ha ugyanazt a számítást végrehajtatjuk azzal a rakétarendszerrel kapcsolatban, mely 1959 január 2-án pályájára juttatta a Szovjetunió első mesterséges bolygóját, annak belső akció-sugara (a Nap felé) 132 kilométeres, külső akció-sugara pedig 197 millió kilométeres értéket kapunk.

Sternfeld rámutat, hogy milyen gyors ütemben növekedett a kör alakú pályán mozgó szovjet kozmikus rakéták hatósugara. Hangsúlyozza továbbá, hogy a hatósugárral egyidejűleg megnövekedett a hasznos teher is — az automata bolygóközi állomás súlya 282,2 kilogrammal nagyobb az első mesterséges bolygónál (361,3 kg).

Kennedy elnök üzenete az USA kongresszusához

NEW YORK. (Agerpres). — Kennedy elnök üzenetet intézett az USA kongresszusához és ebben rámutat arra, hogy az oktatás terén fennálló lehetőségek nyilvánvalóan nem elegendőek ki az ország szükségleteit. Javasolja, hogy a szövetségi hatóságok nyújtsanak jelentős támogatást az államoknak az oktatás terén.

Üzenete elején Kennedy az elemi iskolák problémáival foglalkozik és rámutat, hogy ezen a téren nagymértvű tanár- és tanterem hiány mutatkozik s hogy több, mint 500,000 tanuló az oktatási időnek csak egy ré-

szében tanul, 90,000 tanár pedig nem mindenben felel meg a vele szemben támasztott követelményeknek. A tanítóhiány — hangsúlyozza Kennedy — az azal magyarázható, hogy nyomorúságos fizetést kapnak.

Az USA elnöke rámutat, hogy különösen súlyos a helyzet a krónikus munkanélküliségtől súlyított vidékeken és a nagyvárosok nyomorjében. Egy amerikai nagyváros egyik elemi iskolájában nemrég végrehajtott anket során bebizonyosodott, hogy a tanulók 91 százaléka rendelkezik rossz táplálékkal, 87 száza-

léknak fogorvosi kezelésre van szüksége, 21 százaléknak a látás zavarait, 19 százaléknak pedig a beszédzavarait kellene kikiezelni.

Kennedy hároméves szövetségi segélyprogram kidolgozását javasolja, új elemi- és középiskolák építésére és a tanárok fizetésének emelésére. Beszél arról, hogy a programra előirányzott összegek elégtelenek, tekintetbe véve az oktatási problémák megoldásának sürgetősségét és az Egyesült Államok iskoláskorú gyermekeinek teljes számát, amely jelenleg több, mint 36 millió.